



Ибраева Суфия Ибраһимовна

Суфия апа 1928 елда Югары Кибәхүҗә авылында туган. Әтисе Ибраһим абый, әнисе Мәгмүзә апа. Ул тормышны әтисе Ибраһим абый сугышка киткәннән соң тарта баилый. Авылдан 25 км ераклыкта урнашкан Арча станциясеннән чәчүлек симәнә, ипи алып кайтулар үзе бер “әҗәл” иде дип искә ала Суфия апа. Сугыш чорында ул хуҗалык эшләрендә бик тырышып хезмәт итә. Сугышчыларга бияләй бәйләп җибәрү, сугышка бәрәңге киттереп җибәрүләр болар барысыда безнең баштан үтте дип искә ала Суфия апа. Ләкин алар тормыш сынауларына бирешмиләр.

Тормыш дәвам итә. 1945 елда сугыш тәмамлангач әтисе Ибраһим абый туган якларына әйләнеп кайта. Шуннан соң гына тормыш йөгә Суфия апага берәз җиңеләя. Ул колхозда төрле тармакларда тырышып эшли. Гомеренең 20 елын фельдшерлык – акушерлык пунктында санитарка булып эшләп лаеклы ялга чыга.

Суфия апа бүген берүзе генә тыныч гомер кичерә. Булышырга килгән “тимурчыларга” чын күңелдән рәхмәт әйтеп кала.



Бөек Ватан сугышы ветераны Низамов Фэйзерахман Фэйзи улы

Фэйзи абый 1923 елда Югары Кибәхужа авылында туган. 4 класс белем алган. Аннан соң үзенең тормыш юлын хезмәт белән бәйли Фэйзи абый. Колхозда 10 ел буе бригадир булып эшли. Аннан соң аны амбар бригадиры итеп күчәрәләр. Шуннан соң ул төзүчеләр бригадасы бригадиры булып эшли башлай. 1941 елның башында Чистайдагы ФЗО гә җибәрелә. Анда урманчылык эшенә өйрәгән чакта Бөек Ватан сугышы башлана. Авылга кайтып күптә үтми аны армия сафларына алалар. 1942 елда ул сугышка керә. Немецларны ул Украина фронтына кушылып сугышкан вакытта каты яралана. 6 ай госпитальдә ята .

Аннан соң аны туган якларына кайтарып җибәрәләр.

Сугыштан соңгы чорда ул кул кушырып өйдә утырмый. Туган колхозында тырышып хезмәт куя. Колхоз бригадиры булып озка еллар эшли. Шуң елларда колхозларга фермалар төзиләр. Хужәлыкларны аякка бастыруда Фэйзи абый үзеннән зур өлеш кертә. Үзенең гомерлек һөнәренә дә Фэйз абый бик теләп өйрәнә. Ул балта остасы булып китә. Тормыш җәйгә бара. 4 ел буе күзәтеп йөргән авылның иң акыллы, иң уңган кызы Асия ана белән 1948 елда гаилә корып җибәрәләр. 5 кыз бала, 1 ир бала тәрбияләп үстереп аларны тормышка чыгаралар. “Авылда минем кулым тимәгән бер генә йортта юк” – дип искә ала Фэйзи абый. Чөнки ул һәр кешегә йорт-җир булдыруда бик теләп булыша. Алар бүген бик рәхәтләнеп тормышка шөкер итеп кенә яши бирәләр. Булышырга килгән “тимурчыларга” зур рәхәтләр әйтеп , аларны озатып калалар.

Фэйзи бабай бүген авылыбызның иң мөхтәрәм кешесе. Ул сугыштагы батырлыклары һәм бик күп орден, медаль белән бүләкләнгән сугыш ветераны. Укучылар белән әңгәмәләр корып сугыш хатирәләрен яңартып искә төшереп торалар.



Галимарданова Оркыя Галимәрдән кызы.

Оркыя ана 1926 елда Югары Кибәхужа авылында туган . Ул 1 класс кына укып калган. Гаиләдә 4 бала үскәннәр. “Абыем сугышка китте, аннан исән-сау әйләнеп кайтты. Гомерем буе колхозда эшләдем . Шәмәрдән ягында урман кискәндә, Курса авылы янында поездлардан сикереп төшөп кала идек. Чистай ягына сал агызырга бардык. Үзебезнең авылның Һәдия дә бар иде, баракта тордык, аякта чабата, гомер буе рәхәт күрмәдек”- диг искә ала Оркыя ана. Жәй көне көн озын урак уралар, чүп утыйлар. Аннан төн буе печән, салам эскертләү дә алар эңилкәсендә була. Явлаштау урманына да барып урман кисүләр, солы симәнәсен Шармаш авылыннан алып кайту, шуннан соң бу симәнәне 25 км ераклыкта урнашкан Арча станциясеннән алаштырып кайтулар аларның яшьлек чорларына туры килә. Яз көннәре язгы чәчүдә плугар булып эшләргә туры килә. “Шулай бер вакыт Гыйлаҗи абый белән эшләгәндә трактор плугы бәрәп, 1 елдан артык авырып яттым” –диг искә ала автор. Сугыштан соң тормышка чыга. Ире Миннислам белән тату гомер кичерәләр . Оркыя ана бүген берүзе яши. Булышырга килгән укучыларга бик рәхмәтләр укып кала. “Без сугыш әчесен күрәп тә исән калык, еллар имин булып исән-сау гына яшәргә язсын”- ди ул.



Низамова Халисә Низам кызы

Халисә ана 1916 елда Югары Кибәхужа авылында туган. Семьяда 6 бала үскәннәр. Сугыш башлангач 3 абыйсы сугышка китә. Барысыда исән-сау туган эңирләренә әйләнен кайталар.

“Үзем сугыш вакытында колхозда эшләдем. Йөргән егетемне Армиягә озаттым, аннары сугыш башланды. 10 ел буе көтеп тә кавыша алмадык. Ул кайтканда мин олыгаеп килә идем. Шуннан соң тормышка чыкмадым. Әнием белән икәү яшәдек. Сугыш чорында Явлаштау, Леспромхоз, Шәмәрдән урманнарын кистек. Мин гомер буе колхозда урак уру, печән-борчак чабу, траншея казу, нинди эш бар барысын эшләдек”- дип искә ала Халисә ана. Шул елларда алабута ашарга, кычыткан, черек бәрәңге ашарга туры килә аларга.

“Сугыш безне парлылыктан мәхрүм итте, сыңар катан булып яшәдем. Кеше көлдөрмәдем аллага шөкер. Ким хур булмадым. Кеше сөйли М.Хәсәновның “Язгы аңаган” романында без төп геройлар диләр. Үзем укый белмәгәч әйтә алмыйм.” – дип искә ала Халисә ана үзенең үткән тормыш юлын.

Укучылар аңа һәрдаим булышып торалар. Ул аларны бик ярата. Рәхмәтләр әйтеп озатып кала.

“Исән сау яшәгез, минем тормышны-сезгә күрергә язмасын.”- дип изге теләкләр тели Халисә ана.

**Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы
Югары Кибәхужа урта мәктәбе
Республика Татарстан Тюлячинский муниципальный район
Верхнекибьякозинская средняя школа**

**Тема: “Безнең -- Тимурчылар”
“Наши Тимуровцы”**

Житәкче:

Гинатуллина Гөлчәчәк Наил кызы
педагог-оештыручы

Руководитель:

Гинатуллина Гульчачак Наилевна
педагог – организатор

Конкурсның исеме:

“Тимурчылар хәрәкәте - бүгөн”

Название конкурса:

“Тимуровское движение сегодня”



5 сыйныфлар – Ибраһимова Суфия , 6 сыйныфлар – Хасанова Мәрһямбикә , 7 сыйныфлар - Низамова Халисә әбиләргә булышалар. Алар атнага 2 тапкыр : сишәмбе, жомга көннәрендә баралар. Укучылар : су китерү, кибеттән кирәк әйберне алып кайту, идән себерү, тузан сөртү, утын кисү, яру, кертәп урнаштыру кебек эшләрне теләп башкаралар. Үзләре булыша торган әби-бабайларны укучылар бәйрәмнәрдә аларга бүләкләр дә әзерлиләр.



Бу эшләрнең башында мәктәбебезнең педагог –оештыручысы Гинатуллина Гөлчәчәк Наил кызы маяк булып тора. “Тимур штабы укучылары ” үзләре ярдәм итә торган өлкәннәрнең тормышларын да бик теләп өйрәнәләр. Киләчәктә “Тимурчылар” бу эшләрән киңрәк масштабта алып барырга исәплиләр.



Хасанова Мәрьям Хасән кызы

Мәрьям ана 1923 елда Теләче районы Югары Кибәхуҗа авылында Асылбикә ана белән Хасән абыйның 2 баласы булып дөньяга килә. Кибәхуҗада 4 класс белем алганнан соң үзенең тормыш юлын колхоз эше белән бәйли. “Авылда фермада бик зур үгез бар иде, шуны эңгеп басудан салам, печән ташый идек. Аякта чабата, өстә кырык эңгедән ямаулы күлмәк-ыштан иде”- дигән искә ала Мәрьям ана. Тормышлар авыр булса да, басудан черек бәрәңге эңгеп көлчә ашасаларда, кычыткан белән алабута ашасаларда, аларда яшьлек дәрте ташып торган. “Тиз генә эшнә бетерер идек тә, су буена кичке уенга төшә торган идек. Анда эңгеп, уеннар уйнап авыр вакытлар онытыла торган иде” ди автор.

Мәрьям ана тормышка чыккач ире Габделәхәт белән ике малай алып кайталар. Бер балалары яшьли үлөп китә. Ә бер малай бүген кайда икәнлеген ана үзе дә белми... Бу тормыш авырлыгымы яки башка сәбәпме? Бу сорауга эңгеп булмады...

Аларны тормыш туган авылдан Түбән Кама якларына илтөп ташлый. Анда алар озак еллар яшәп, ире вафат булгач Мәрьям ана туган нигезенә кабат кайтып төпләнә. Бүген ул эңгеп кына матур өйдә гомер итә. “Бүгенге көнгә мең шөкер ди, пенсия вакытында килә, хөкүмәтебезгә рәхмәт”- ди ул. Булышырга килгән укучыларга да мең-мең рәхмәтләр эйтеп озатып калда. Бу олы эңгеп, киң күңелле ак әбигә без дә исәнлек телибез.